

דברי תורה והסלידות

י"ל ע"י מכון אהל אברהם

להוצאת ספרי מודינו הרב הגאון ר' אברהם בן ציון ביער שליט"א

רב דשכונת ריב"ל ב"ש

פרשת כי-תבא
כ"א אלול
תשפ"ב
גליון שע"ט
שנה ה'

לעי"נ הגה"צ מוהר"ר מאיר רפאל ב"ר ניסן זצ"ל

קול השיעורים
ממורינו הרב שליט"א
073-371-8218

השגחה פרטית

הקליפה לעמוד על נצחונה בכפירת ההשגחה פרטית, וממשיך הפסוק ויעבידו את בני ישראל בפרך, בכדי להתחזק בעניינם יותר, ובאמת לא ידעו ישראל כי גם זה מתת אלקים הוא, שהרי קושי השעבוד היה משלים כמאמר חז"ל.

וזהו בא אל פרעה והתרה בו כי אני הכבדתי את לבו פירוש להסביר לו אופן ההשגחה פרטית כנ"ל כי אף גם זאת שהכביד עולו על ישראל לא מחמת חזקת ידו היא זו להורות על העדר ההשגחה אבל אדרבא היא בעצמה השגחה נפלאה כנ"ל.

והנה באמת רחוק מרשעים ויפג לבם להאמין בהשגחה פרטית כזו, שאין אדם נוקף אצבעו ואין שום עשב יבש ונעקר ואין שום אבן נורק כי אם בזמן ומקום הראוי לו, כמאמר אל מקום שיפול העץ שם יהוא, ואין שום תנועה גדולה וקטנה מן הצמצום הראשון עד שפל המדרגות שבארץ ותחת לארץ, הכל מאתו יתברך, כפי חכמתו בשמו, ולכבודו לגלות אלקותו וחכמתו ומדתו יתברך.

הנס מלמד על הטבע

והדרך איך להאמין בהשגחה פרטית בטבע, מבואר נמי בדברי הבני יששכר הנ"ל, וז"ל: זה עיקר יסוד התורה לידע ולהודיע אשר הכל הוא בהשגחה עליונה מאת סיבת כל הסיבות, הוא מניע את הגלגלים כרצונו, והוא מסבב כל הסיבות, ואין שום תנועת רפרוף עין, מבלעדי יכולתו ושפעו והשגחתו ית"ש, הגם שהוא בטבע המוטבע, הנה הוא כעין המלך המתלבש בלבבושיו, (עי' לקמן מספר אגרא דכלה בארוכה ביאור הדברים) ועם כל זה גוף המלך בתוכם.

ומיד בהתחלת נתינת התורה הודיע הקדוש ברוך הוא לעמו, אנכי הוי"ה אלקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים, דהנה ישראל בהיותם במצרים בגלות, היו בגלות הדעת, דלא ידעו את הוי"ה, כי היו שקועים אצל המצריים שהיו מוטעים בדעתם שכל הנעשה בארץ הכל עפ"י הנהגת המזלות בטבע, מבלי שפע והשגחה עליונה, מאת מהווה כל היות, ועל כן היו עובדים המצריים לטלה ראש המזלות, והנה כאשר שידד הקדוש ברוך הוא מערכת השמים וכוכבי השמים וכוסיליהם, בהראות נפלאותיו אשר עשה בתוך מצרים, אמר "וידעתם כי אני הוי"ה", "וידעו מצרים כי אני הוי"ה", כי הנהגה הניסיית הניכרת לעין כל, יודעים ומכירים בחוש

והשיבך ד' מצרים באניות בדרך אשר אמרתי לך לא תוסיף עוד לראותה וגו', (כח, סח).

עי' בבני יששכר (מאמרי חודש אדר מאמר ג - מלחמה לה' דרוש ו) ותו"ד הק' הם, דלכאורה יש להתבונן, הלא התוכחות כל המאוחר בכתוב קשה מהמוקדם, והנה הקללה הזאת הוא סוף התוכחה הוא ולכא' צריך להיות קשה יותר מכולן, ולפי הנראה היא קלה יותר מראשונות.

ולתרץ קושיא הנ"ל, מבאר שם הבני יששכר דהנה השי"ת מנהיג עולמו בשתי הנהגות, הנהגה הנסיית שלא כטבע המוטבע מבראשית, והנהגה טבעיית הסדורה מבראשית, והנה הנהגה הנסיית ניכרת לכל באי עולם בראותם שינוי סדרי בראשית יודעים כי יד' עשתה זאת, אבל הנהגה טבעיית מי שאינו שלם באמונה סובר כי הכל הולך על פי הטבעיים והכוכבי לכת והמזלות ואין כאן השגחה עליונה רק הכל בטבע המוטבע.

ובאגרא דכלה (בפרשתינו) מבאר דהנהגה הטבעיית, הוא ע"י מערכות השמים וכוכבי השמים וכוסיליהם, [אבל אעפ"כ הוא בהסתר ההנהגה והשגחה מאתו ית' כי בתוכם מסתתר היות מציאותו להנהיגם כרצונו], והנהגה הנסיית הוא על ידי עצם הוי"ה המהוה כל היות ויוכל לשדדם כרצונו בלי הסתר, כאשר ישדד מערכות השמים לפעול גבורות בעבור אהבת עמו ישראל כמו שהיו במצרים ניסים נגלים לעין כל אשר לא יסתפק שום בריה שהוא ביכולתו ית'.

ומבאר שם דכאשר חטאו ישראל ויצאו לגלות, ובפרט בגלות החל הזה גסתם כל חזון, והנהגה הוא בטבע בהסתר פנים, עד יערה עלינו רוח ממרום שיתגלה כבוד מלכותו, ולא יכנף עוד מוריך ויתראה לעין כל נפלאות כימי צאתך מארץ מצרים, והנה להיות בגלות ההסתר פנים הזה מי שאינו שלם באמונה יוכל ח"ו להשתמש בדעות הרעות להאמין שהכל היא בהנהגת הטבע מבלי השגחה כמו שהיה הדעת הרעה הזאת במצרים.

הרשעים אינם מאמינים

וכדבריו הק' כותב נמי הרה"ק ר' מענדלע מוויטעפסק זי"ע בספרו הק' פרי הארץ (פרשת בא) וביאר זאת בטוב טעם ודעת, ותו"ד הקדושים הוא, כי פרעה היה מכחיש בענין השגחה פרטית שהוא שם הוי"ה ב"ה המהוה ומחיה את הכל, וזהו שאמר משה ומאז באתי לדבר "בשמך", שהוא בהשגחה פרטית, שהוא שם הוי"ה, הרע לעם הזה, כידוע מענין התחזקות

כי יד הוי"ה עשתה זאת, הוא מהווה כל היות ומשדד כרצונו, ורק כשההנהגה הוא נסתר בטבע, אינו נראה, אבל באמת גם הוא, הוא בהשגחת הוי"ה ב"ה ובכחו המהווה כל היות, רק הוא בהתלבשות הטבע, כדלעיל, שהוא כעין המלך המסתתר בלבושיו, ומ"מ גוף המלך בתוכם.

אין טבע בעולם

וכן כתב הרמב"ן (בפרשת בא) דמן הנסים הגדולים המפורסמים אדם מודה בנסים הנסתרים שהם יסוד התורה כלה, שאין לאדם חלק בתורת משה רבינו עד שנאמין בכל דברינו ומקרינו שכלם נסים אין בהם טבע ומנהגו של עולם, בין ברבים בין ביחיד, אלא אם יעשה המצות יצליחנו שכרו, ואם יעבור עליהם יכריחנו ענשו, הכל בגורת עליון כאשר הזכרתי כבר, ויתפרסמו הנסים הנסתרים בענין הרבים, כאשר יבא ביעודי התורה בענין הברכות והקלות, כמו שאמר הכתוב ואמרו כל הגוים על מה עשה ה' ככה לארץ הזאת, ואמרו על אשר עזבו את ברית ה' אלקי אבותם, שיתפרסם הדבר לכל האומות שהוא מאת ה' בעונשם, ואמר בקיום (היינו כאשר מקיים המצוות) וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך.

ע"י המצות ניתנו להיזכר בהשגחת הבורא

ועוד מבואר בהרמב"ן (שם), דע"י קיום המצוות שבתורה, אנו זוכרים דהכל בהשגחה פרטית, ואפי' דרך הטבע, ומשום חיבת הענין הבאנו לשונו הקדוש: ועתה אומר לך כלל בטעם מצות רבות, הנה מעת היות עבודת גילולים בעולם, מימי אנוש, החלו הדעות להשתבש באמונה, מהם כופרים בעיקר ואומרים כי העולם קדמון, כחשו בה' ויאמרו לא הוא, ומהם מכחישים בידיעתו הפרטית ואמרו איכה ידע אל ויש דעה בעליון, ומהם שידו בידיעה, ומכחישים בהשגחה, ויעשו אדם כדגי הים שלא ישגיח האל בהם ואין עמהם עונש או שכר, יאמרו עזב ה' את הארץ.

וכאשר ירצה האלקים בעדה או ביחיד, ויעשה עמהם מופת בשנוי מנהגו של עולם וטבעו, יתברר לכל בטול הדעות האלה כלם, כי המופת הנפלא מורה שיש לעולם אלוך מחדשו, ויודע ומשגיח ויכול, וכאשר יהיה המופת ההוא נגזר תחלה מפי נביא יתברר ממנו עוד אמת הנבואה, כי ידבר האלוקים את האדם ויגלה סודו אל עבדיו הנביאים, ותתקיים עם זה התורה כלה.

ועי' שם דמבאר בארוכה, דלכן יאמר הכתוב במופתים, (א) "למען תדע כי אני ה' בקרב הארץ", דהמופתים הם מורים לנו על ההשגחה, כי לא עזב אותה למקרים, כדעתם, (ב) ואמר למען תדע כי לה' הארץ, להורות על החידוש, כי הם שלו, שבראם מאין, (ג) ואמר בעבור תדע כי אין כמוני בכל הארץ, להורות על היכולת, שהוא שליט בכל, אין מעכב בידו, כי בכל זה (ג' דברים אלו) היו המצריים מכחישים או מסתפקים, אם כן האותות והמופתים הגדולים עדים נאמנים באמונת הבורא ובתורה כלה.

ובעבור כי הקדוש ברוך הוא לא יעשה אות ומופת בכל דור לעיני כל רשע או כופר, יצוה אותנו שנעשה תמיד זכרון ואות לאשר ראו עינינו, ונעתיק הדבר אל בנינו, ובניהם לבניהם, ובניהם לדור אחרון, והחמיר מאד בענין הזה, כמו שחייב כרת באכילת חמץ ובעזיבת הפסח, והצריך שנכתוב כל מה שנראה אלינו באותות ובמופתים על ידינו ועל בין עינינו, ולכתוב אותו עוד על פתחי הבתים במוזות, ושנוכיר זה בפנינו בבקר ובערב, כמו שאמרו אמת ויציב דאורייתא, ממה שכתוב למען תזכור את יום צאתך מארץ מצרים כל ימי חייך, ושנעשה סוכה בכל שנה.

וכן כל כיוצא בהן מצות רבות זכר ליציאת מצרים, והכל להיות לנו בכל הדורות עדות במופתים שלא ישתכחו, ולא יהיה פתחון פה לכופר להכחיש אמונת האלקים, כי הקונה מוזה בזו אחד וקבעה בפתחו ונתכוון בענינה, כבר הודה בחדוש העולם ובידיעת הבורא והשגחתו, וגם בנבואה, והאמין בכל פנות התורה, מלבד שהודה שחסד הבורא גדול מאד על עושי רצונו, שהוציאנו מאותו עבדות לחירות וכבוד גדול לזכות אבותיהם החפצים ביראת שמו.

השכחה מההשגחה, הוא קשה מהכל

ועכשיו מתורץ מדוע הוי תוכחה זו קשה מכולם, דעיקר התוכחה דאיכא בפסוק זה, הוא שלא נרגיש בהשגחה הפרטית הנעשית בדרך הטבע, ולא נאמין שגם ההנהגה הנעשית בדרך הסתרה הכל מאתו ית', וזה הרי קשה מכולן.

וראי' לדבר מביא הבני יששכר, דבתורה כתיב, והשיבך ד' מצרים", ולא אמר "ב"מצרים, והכוונה הוא שנחזור לסברות ואמונות הכוזביות, שהייתם שקועים במצרים, רח"ל.

והשיבך באניות

ובאגרא דכלה (הנ"ל) מבאר המשך הפסוק והשיבך ד' מצרים באניות, דהקב"ה ינהיג אותך, על ידי התלבשות הטבע המתנהג בכל יום בהנהגת הלבושים הנרמז באנ"י [כי האותיות הקודמים לשם הוי"ה ואותיות שהם אחרי השם הוי"ה בגמטרי' "אני", וזהו ממש כנ"ל שהוא לבוש למלך שהוא באמצע, וזה מרמז הנביא "אני ראשון ואני אחרון"] (וזה שרמז בלשון רבים, "אניות", דהכוונה הוא שיהיה כך בכל עת ורגע), ועל ידי כך תשוב ח"ו לדעות הרעות שהיו במצרים, אם לא תהיו חזק באמונה, השי"ת יאיר עינינו.

היוצא לנו מכל הלין, דההשגחה הפרטית שנמצא לכל אדם פרטי, הוא מההשגחה העליונה המאיר לכל אחד ואחד בנגלה ובנסתר, והוא הנקודה של האמונה האמיתית, ויעזר לנו השי"ת, שבימים אלו נזכה באמת להתעורר ולהתחזק בוה, ונזכה להארה מן השמים ולהשגחה העליונה, ונכתב כולנו בספרן של צדיקים, לכתובה וחתימה טובה, אמן.

תענוגין לקבל הגליון, או ליטול חלק בחוצאות הגליון, ולכל הערה והארה, יפנה למייל תמכון

mechonohelavrohom@gmail.com

בבית התורה / אמן אלה אברהם

פניני הפרשה

כתב בספרי (בפרשתינו) עשה מצוה זו שבשבילה תכנס לארץ, ואינו מובן לשון הספרי הלא טרם ביאת הארץ עדיין לא נצטוו במצוה זו, וי"ל דכן כוונת הספרי לזרז את העושה מצוה שיהי' כוונתו רצויה כ"כ בשעת עשיית מצוה זו, עד שכל מגמת ביאת הארץ יהיה אך בשביל מצות התלויים בה, לא מאהבת עריבות פרי הארץ, ובזה מכוון לשון המדרש בראשית ברא וכו' חד אמר בשביל בכורים שנקראו ראשית מראשית פרי האדמה, וחד אמר בשביל חלה שנקראו ראשית עריסותיכם, דהורה בזה שלא הי' תכלית הבריאה בשביל להצמיח דגן ופירות להחיות יצורי תבל, כי לא על הלחם לבדו יחיה האדם כי על כל מוצא פי ה', הוא המצות התלויים באוכל, מהתחלת הכשירי אוכל דהיינו מעת חרישת האדמה נוהג מצוה לא תחרוש בשור וחרמור, ובשעת זריעה לא תזרע כלאים, צמח מן האדמה חייב בלקט ושכחה ופיאה, הדגן חייב בתרומה ומעשר, גלגל עיסה חייב בחלה, בשביל אלו מצות בלבד התלויים באוכל היתה כוונת הבריאה, כי חטה אחת פוטר כל הכרי, עכ"ז אך זה החיטה תרומה נקרא עיקר תכלית מכוון הבריאה והשאר נחשב לשיריים.

ובזה מובן פשט הכתוב והגדת לפני וכו' היום כי באתי אל הארץ דבכל לבבו הגיד דהיום הזה דמקיים מצות ביכורים יחשב בעיניו אשר בא אל הארץ כי עד הנה לא נחשב ביאתו לכולם **נודע בשערים**

ולקחת מראשית כל פרי האדמה אשר תביא מארצך, על דרך שפירש **אבי הגאון ז"ל** על הפסוק (תהלים קכו, ב) שוא לכם משכימי קום מאחרי שבת, שמקדים הקום ועשה טוב קודם השב ואל תעשה להיות סור מרע, רק שצריך להיות בדרך נכון, להיות סור מרע קודם, ויפרוש מתאוות וארציות קודם, וזהו שנאמר, כן יתן לידידו שנה, על דרך שפירשו חז"ל (שמו"ר לג) על הפסוק (שה"ש ה, ב) אני ישינה ולבי ער, אני ישינה מן העבירות, וזהו שנאמר כאן, העצה שתקח קודם ותחילה לראשית כל פרי האדמה, רומז לפרי המצוות, תחילה לזה תביא ותקח, אשר תביא "מארצך" שתביא זאת לפניו, מה שאתה סור מרע ופורש מתאוות וארציות, לשמו יתברך. ובסוף אומר השקיפה ממעון קדשך מן השמים וברך את עמך את ישראל, לברכם בהשפעות טובות, ושיוכלו לבוא על ידי סיוע מאתו יתברך לבחינת ועשה טוב בשלימות גמור, כיון שקיימו וקבלו לסור מרע, יסייעם השי"ת לועשה טוב.

וידבר משה והכהנים הלויים כו' היום הזה נהיית לעם גו', פירש רש"י בכל יום יהיה בעיניך כחדשים ועל ידי מה מחמת שאתה מאמין שבכל נשימה ונשימה אתה מקבל חיות חדש אם כן אתה בריה חדשה, אם כן תזכה על ידי אמונה זו לשמוע בכל

יום את מעמד הר סיני, ואם כן כיון שתשמע מעמד הר סיני זהו שאמר ושמעת בקול ה' אלקיך, כי בלא זה אין אתה שומע בקול ה' רק דברי תורה, אבל כשאתה זוכה לשמוע בכל עת מעמד הר סיני תזכה לשמוע בקול גופא של ה' אלקיך. **קדושת לוי ברוך אתה בבואך וברוך אתה בצאתך,** דהנה מביא בספר הק' אור לשמים פ' משפטים וז"ל, ועוד לאלקי מילין ששמעתי מכבוד אדמו"ר מוהי"צ מלובלין זללה"ה שפירש הפסוק ברוך אתה בבואך וברוך אתה בצאתך, ודייק וכי אדם בא לביתו קודם צאתו ואיפכא הוה ליה למימר, ותירץ כשאדם נוסע לאיזה צדיק עבור איזה ענין שצריך לו, צריך מקודם לבקש רחמים עבור הצדיק ועל ידי זה נפעל עניניו, וזה פירוש הפסוק 'ברוך אתה בבואך' להצדיק שתהיה בבחינת ברוך, שתמשיך ותבקש רחמים עבור הצדיק, אזי יכול הצדיק להמשיך לך כל טוב, ותהיה 'ברוך בצאתך' מן הצדיק עכ"ל. **אמרי יוסף - וירא**

הישמח ישראל בשנה הראשונה להתנהגותו ברבנות, בשבת סליחות פ' תבא, באו הרבנים הגדולים הישישים ובני אדמו"ר הק' **מביאלע** זצלה"ה, ובדברי תורה על השלחן זקוקין דנורא נפקי מפומייהו, וביאור בענותנותו את הענין של פר' בכורים ומאמר חז"ל אדם היורד לתוך שדהו, וכך אמר: אדם שהיה משוקע בעניני עוה"ז שנקרא שדה, וראה אשכול שביכר, שנתעורר בקרבו הניצוץ אלקי אף בשפלות מדרגתו ומחזק את עצמו בזה, ומאמין ובוטח בד' שהוא משגיח על כל בהשגחה פרטית, וזהו שראה אשכול שביכר השגחה פרטית, שניצוץ הזה מתגבר והולך, כורך עליה גמי, כדי שהרעיון הזה יהיה חתום תמיד באוצרות לבו, ובא ועומד באמצע העזרה, בחי' מקום המקודש מבחי' עולם שנה נפש, וכשהביט בצורת הכהן שהוא כמלאך אלקים העובד בבית ד', אימה ופחד נפל עליו מהדר גאונו ואז ראה ביותר בטוב מצבו השפל והפחות, ובמה שהיה מבלה ימיו עד עתה, ומהתבוננות הזה באמת ובשברון לבו כשהתבונן והביט בעבודת ובקדושת הכהן, נשפך לבו כמים לפני ה' וזכה לבחי' וענית ואמרת לפני ה' א", והכהנים העומדים בעזרה כשהיה מתבוננים בשפלות ובשברון הלב האיש הנוכחי דנו ק"ז בעצמם, מה אם האיש הזה זכה להשתעבדות והכנעה ולשפוך את נפשו לפני ד' על קוצר עבודתו, אנחנו שעסקינו ועבודתינו בחיבת הקודש ובבית ד' צבאות איך צריכים אנחנו להיות בהכנעה ובשברון לב ורוח על מיעוט וקוצר עבודתינו, והיה בבחי' אור ישר ואור חוזר, אבל באמת כל זה היה בבית הראשון, שהכהן גדול היה ראוי לאותו איצטלא באמת, ולא כן בבית שני בזמן המאוחר, אם אביו הוא כהן בנו ג"כ כהן:

במוצש"ק בלילה הראשונה של סליחות ישב הרה"ק המגיד מטריסק זצוק"ל בביתו נאוה קודש ועמדו לפניו כמה אנשים

אלהם פתחו האחרון

סיפור

ישראל ביותרת הכבוד בתור יהודי מארץ הקודש ובוודאי יעטרוהו בזהובים באופן שיספיק ברווח לנישואי הבנות די והותר מה לך כי תדברי על מסעות וטלטולי דרך, היה היהודי משיב לעומתה הן אב רחום לנו בשמים כל יכול הזן ומפרנס לכל מקרני ראמים עד ביצי כינים ואף אנו בכלל הרבה דרכים למקום להושיענו ומה לי כי אבטל מלימודי ומתורת ואכתת רגלי בדרכים הקשות ובמסעים המפרכים, אין מעצור לה: להושיע אף כאן בארצנו הקדושה, ויהי כדברה אליו יום יום כשבמר נפשה תינתה את צערה בדמעות שלישי הכיצד תוכל להביט בפני בנותינו הענוגות היושבות בביתנו באפס תכלית ותקווה האין רחמים בליבך עליהן הלא מצות השאתן עליך היא מוטלת ומחובת ההשתדלות עליך לנדוד לחוצה לארץ ולעשות למענן.

בלב כבד החליט היהודי להיעתר להצעת הבקשתה של רעייתו אך בד בבד קיבל על עצמו בהחלטיות לא אספר לאיש כי מארץ ישראל אנכי אין חפצי לנצל את זכות מצות ישוב הארץ שבידי קקרום לחפור בו אך ורק לצדיקי הדור להם אספר את מקור מוצאי, ולמען חזק את הקבלה הזו ניגש במהירות אל מזוזת הפתח ובנקיטת יד במזוזה אמר נשבע אני שבבואי לחוץ לארץ לא אגלה לאיש שמארץ הקודש הנני כי אם כשאבוא לפני צדיק מפורסם.

מאושש ומחוזק ברוחו יצא היהודי לדרכו כמובן שזו לא היתה סוגה בשושנים הן עני ואביון היה ובקושי היה סיפק בידו לשלם להוצאות הדרך כך הטלטל באוניות ובימים בין עיירות וערים כפרים ויישובים כעני המחזור על הפתחים איש לא ידע כי האביון המרופט הלזה תלמיד חכם מופלג הוא ועובד ה' במעלה עלינה איש לא שיער כי מארץ הקודש מוצאו הכל התייחסו אליו כאל עני נוסף שכמותם לא חסרו בקהילות ישראל ביחד עם שאר קבצנים חבש את דרגשי ההקדש וסעד על שולחן נדיבי לב, וכשלא נמצאו כאלו, סעד לבו בתורת ה' שהייתה מעוזו ושעשועיו בעניו כך התגלגל לו עד שעלה ובא לפני אבא מארי ה"ה סבא קדישא מרוזין זיע"א כאן לסאדיגורה בהיכנסו לפניו שפך את מר לבו תיאר את כל תלאותיו ויגיעו וייחל למוצא פ"ק מאין יבוא עזרו אבי הקדוש נתן בידו שישה רובל כסף והוסיף לאמר סע נא אל מחותני הצדיק המפורסם רבי דוד מואבלטוב בנו של הרה"ק בעל אהבת שלום מקאסוב נודע בשערים שמו כחכם הדור, והוא בוודאי יעוץ לך כהוגן כדת מה לעשות, בבוא היהודי דגן לפני הרה"ק מואבלטוב וסיפר לו את כל ונוכחת העניק לו גם הוא שישה רובלי כסף באומרו עתה סע נא אל הצדיק רבי מאיר מפרמישלאן המפורסם לנביא, שם בוודאי תיוושע בעזרת השי"ת, וישם היהודי מבטחו בה' ופעמיו הועיד לתל התלפיות שבפרמישלאן אולם דא עקא עת הגיעו לפרמישלאן והיה זה ביום השלישי בשבת דחהו הגבאי מלהיכנס אל הקודש פנימה שכן הכיר הלה מיד בצורתו כי עני וחסר כל והבין דבר מתוך דבר כי הגיע לבקש את נדבת לבו של הצדיק שנודע בצדקת פזרונו גם כאשר הפציר בו כי עניין

פניו האציליים של האברך שניצב לפני הגביר החסיד ר' ליב מברוטושאן הליכותיו האציליות דיבורו המתון ופרקו הנאה משכו את תשומת לבו והקרינו כי אין זה עוד אחד מן השורה, אך כאשר שלף האברך מחיקו את המכתב שהיה טמון עימו כבר יצא ר' ליב מגדרו הן היה זה מכתב בחתימת יד קודשו של מורו ורבו מרן הצדיק הקדוש רבי אברהם יעקב מסאדיגורה עיין במכתב והתוודע לתוכנו מופנה היה אל הגביר החסיד המפורסם רבי יעקב יוסף הלפרין מבארדיטשוב שזכה להיות מחותנו של הסבא קדישא מרוזין זיע"א במכתב ממליץ הרבי בעד האברך כי קרוב משפחה הוא לו בר אוריין ובר אבהן עילאין ומבקש לדאוג לו למשרה מכובדת ומפרנסת בין עסקיו המסועפים של רבי יעקב יוסף.

אך זאת אבקשך, פנה האברך אל ר' ליב היות ואין בידי פרוטה להוצאות הדרך עד לבארדיטשוב הטה נא חסדך עימדי והענק לי בטובך סך שאוכל לשכור עגלה עד למאהלוב, ברצון בשמחה ובטוב לבב, ענה ר' ליב כשהוא מוסיף כמובן על מחיר הנסיעה עוד מתת מכובדת אך כאן אירע הפלא האברך דגן דחה אמנם באדיבות אך בנחישות את קבלת מתנתו של ר' ליב גם כאשר העלה ר' ליב את הסכום בחושו ששהסיבה לדחייה היא הסך הפעוט נתקל בחומת סירוב קשה אולם לא חסיד כר' ליב יוותר בנקל על הזכות לתמוך בקרובו של הרבי והוא העלה את הסכום עד לשלוש מאות רובל כסף סכום עתק באותם ימים אך האברך נותר בעקשנותו לא נסוג מעמדו אינו מוכן לקבל אף לא פרוטה אחת מעבר לסך הנצרך לו להוצאות הדרך אם כן אפוא, הגיב ר' ליב ביאוש לכל הפחות אמור נא לי את הסיבה להתנגדותו הנחרצת כל כך, הסכת ושמע מיטיבי ואיש חסדי, השיב האברך בעדינות ותבין גם אנה לנפשי

הן בעל בעמי הייתי והתפרנסתי בכבוד עד אשר ניחתה עלי גורת שמים וירדתי עשר מעלות אחרונות ויהי כראותי כי אין נראה לי כל פתח תקוה מלבד לחזור על הפתחים ולחלות פני נדיבי עם אלקי אברהם נסעתי אל רבנו הקדוש וביקשתי שיעידיני במכתב המלצה בזכות אבותי הקדושים אך רבנו סירב ונענה לי בקודשו אין כדאי הדבר לנצל זכות אבות מוטב אתן בידך מכתב למחותני רבי יעקב יוסף מבארדיטשוב שישתדל לאתר עבורך משרה מכובדת בעסקיו ובה תינה מיגיע כפיך ולא ממתנת בשר ודם.

רבנו המשיך בדברי קדשו ואמר שמע נא לעובדה נוראה ותוסיף לקח היה היה בארץ אבותינו ארץ אשר עיני ה' בה יהודי ירא ושלם מנקיי הדעת וברי הלב אשר תורתו אומנותו ובה יהגה יומם ולילה כמעט ואינו מכיר בצורתא דווא ואין לו בעולמו אלא ארבע אמות של הלכה פת במלח מאכלו ומים במשורה משתהו אך שמח הוא בחלקו כי ה' הוא נחלתו והנה בביתו שלוש בנות כשרות וצנועות שהלכו ובגרו והגיעו מכבר לפרק בתולה נישאת ולרש אין כל אף להתחיל בעסק השידוכין משראתה נוות ביתו בכך החלה לשדלו שאין ברירה אחרת לפניו כי אם ליטול את מטה הגדודים ולהפליג אל מדינות הים שם יקבלוהו אחינו בני

נחוץ לו מאוד לדבר עם הרבי סירב בתוקף מבין אני היטב את הנחיצות, בלית ברירה עזב את בית הצדיק ולאן ילך מיד הוליכוהו רגליו לבית המדרש ומכיון שהיה משכמו ומעלה בתורה ובעבודה צדו אותו עיניו של החייט דמתא אשר אם כי היה יהודי פשוט אך יראת שמים עמוקה פיעמה בקרבו והיה משכיל להיטיב וביתו פתוח להכנסת אורחים בטוב לב מיד בתום התפילה ניגש אליו החייט קידמו בברכת שלום והזמינו להתארח בביתו ולסעוד על שולחנו כך חלפו עליהם ימי השבוע כשמדי יום מנסה היהודי את מזלו בבית הרבי אך מושב ריקם בתקופות ובנחישות אדהכי והכי אתא שבת מלכתא החייט שהיה מאושר באורחו החשוב ביקשו לכבדו בנוכחותו גם ביום השבת קודש היום וארחות הבית נשארו חן לפניו הביע את הסכמתו בשמחה רבה מיהר החייט להכין את כל צרכי השבת בהרחבה ואף תיאר בפניו ידידיו ורעיו כי אורח חשוב לו בביתו תלמיד חכם ובעל מדרגה והזמינם להסב עמו בצוותא בליל שבת קודש לבטח ישבעו עונג מתורתו וזמירותו ואמרותיו ואכן כך הווה בליל שבת קודש התאספו ובאו רבים מבני העיר להסב אל שולחנו של החייט ביחד עם האורח הנכבד אך כאן ציפתה להם תעלומה ככל שניסו לדלות מפיו על שמו מקום מוצאו ומטרת בואו נתקלו בקיר אטום של שתיקה רועמת ככל שהרבו הללו לשאול כן התכנס האורח בתוך עצמו ולא חנן אותם ולו בבדל מידע עליו ועל הקורות אותו.

ביום הראשון עם בוקר נפתחה לפתע דלת חדרו של הרבי ר' מאיר הגבאי נחרד ועמד הכן לשמוע ולקיים את דבר קודשו והרבי אומר חש אנכי באווירא דארץ ישראל משמע שיש כאן יהודי שהגיע מהתם להכא חוש והביאהו אלי מהר, הרעים הרבי בקולו אל תתמהמה, הגבאי ההמום יצא לרחובה של עיר והחל תר דורש וחוקר אודות יהודי מארץ ישראל כך שאל ודרש אצל כל עובר ושב כיתת רגליו ברחובות העיירה מוצאותיה ומבואותיה סיבב בין בית המדרש וכיכר השוק בחנויות ובין הסמטאות ויהודי מארץ ישראל בכל אלה לא מצא כמעט שחשב לסוב על עקביו ולהודיע כי נכשל במשימתו אך כבירות מחדל הבליה הרעיון במוחו לילך ולשאול אצל בעלי העגלה שכן ייתכן שאותו אורח הגיע על גבי עגלתו של אחד מהם ולהם מבט חד על כל הבא בשערי העיירה או היוצא ממנה מיד פנה אל עבר מקום תחנתם של בעלי העגלה שהקיפוהו

בפליאה מה לו למושמשו של הרבי ולהם בשעת בוקר זו, כאשר שטח הגבאי את בקשתו הרים לפתע אחד מבעלי העגלה את קולו ואמר בשבוע שעבר הבאתי לעירנו יהודי בלתי מוכר שלא חשף בפני את מקור מוצאו ואת מטרת נסיעתו במשך הימים האחרונים ראיתו מתלווה אל החייט משמע מתארח הוא בביתו שמא הוא האיש אשר תבקש, בעוד מילות התודה על שפתיו זירו הגבאי את עצמו וכטובע הנאחז בקש מיהר אל ביתו של החייט תחושת אי נעימות רבה הרגיש הגבאי למראה האורח המתאכסן בביתו של החייט הן מכירו הוא לשעבר מתמול שלשום הן כמו פיו דחהו בתוקף מלהיכנס אל הקודש פנימה אך אין המקום לתחושות עתה האם כבודו מגיע מארץ ישראל, הטיח הגבאי את שאלתו במפגיע השאלה הישירה הביכה את מיודענו שניסה להתחמק בתאונות שונות אך היות ודבר שקר לא ההין להעלות על דל שפתיו הבין הגבאי כי כעת נצרך הוא אליו ואמר לו במחילת כבודו יאות נא להתלוות עמי כי רבנו מחפש אחריו, מיד בהגיעם הושיט הרבי ר' מאיר את ידו הקדושה לברכת שלום לאורח ובחביבות ושמחה רבה קדמו בברכה ואמר ברוך ה' אשר נחך בדרך אמת וסוף סוף הגעת אלי הן זה מכבר שומר אני עבורך מעות לצורך נישואי בנותיו, דע לו כי בשמים חסו על תורתך ועבודתך לכל תיבטל מהם ומעת לידת בנותיו כבד הודיעוני לאגוד מעות לשם הוצאות נישואיהן, מיד הורה הרבי להביא לפניו תיבה קטנה שהיתה מונחת ומוסתרת בקרן זוית בתשואות חן העניק אותה למיודענו האיש הישראלי אשר כמעט ויצא מגדרו בהיודעו סכום העתק שהיה מונח בתוכה שש מאות רובל כסף כשדמעות של גיל וחדווה בעיניו מפיקות האושר הודה בכל לב למיטיבו הקדוש ומפרימישלאן שב על עקבותיו וחזר הנה לסאדיגורה ובא לפני אבי הקדוש בהתרגשות רבה שח לפניו את השתלשלות המאורעות ואף הניח לפניו את תיבת המעות שהעניק לו הרבי מפרימישלאן או אז פתח אבי הקדוש את התיבה טרח בכבודו ובעצמו בניקוי המטבעות שמרוב יושנם כבר העלו ירקרקת ומעתה סיים רבנו את סיפורו בפני שח האברך בפני ר' לייב הנגיד ואמר לי בפי קדשו רואה הנך מה היה בסופו ותכליתו הטובה של יהודי שלא חפץ לנצל לעצמו את זכות קדושת ארץ ישראל כו אתה מצוה אני אותך לבל תנצל ותשתמש להנאתך בזכות אבותיך: **נר ישראל**

הלשך לפנינו הפרשה

הלא נראה בנוהג שבעולם מה עושה האב כשיש לו ח"ו בן שאינו הגון הלא אדרבה הוא מטיב עמו כדי שלא יתקלקל ח"ו יותר, ובפרט שאני יודע כי בני ישראל הם טובים וישרים ואיננו יודע מה יש להשי"ת עליהם, אח"כ אמר: ולנו בושת הפנים זהו אמת, על כן נלך לומר סליחות, והלך לביהמ"ד לומר סליחות.

והוא דיבר בקדשו דברים גבוהים ורמים כדרכו בקודש, ובא אליו אחד מנכדיו ושאל אותו מדוע אינו הולך לביהמ"ד לומר סליחות כי כבר הגיע העת, אמר לו הרה"ק: האם אתה מוכן כבר, השיב לו הנכד: וזקיני האם אינו מוכן עדיין, אמר לו: בוודאי איננו מוכן לזה, כי איך אלך לומר סליחות, כי ההתחלה מהסליחות הוא לך ה' הצדקה, ואני יודע שאיך הדבר כן, כי